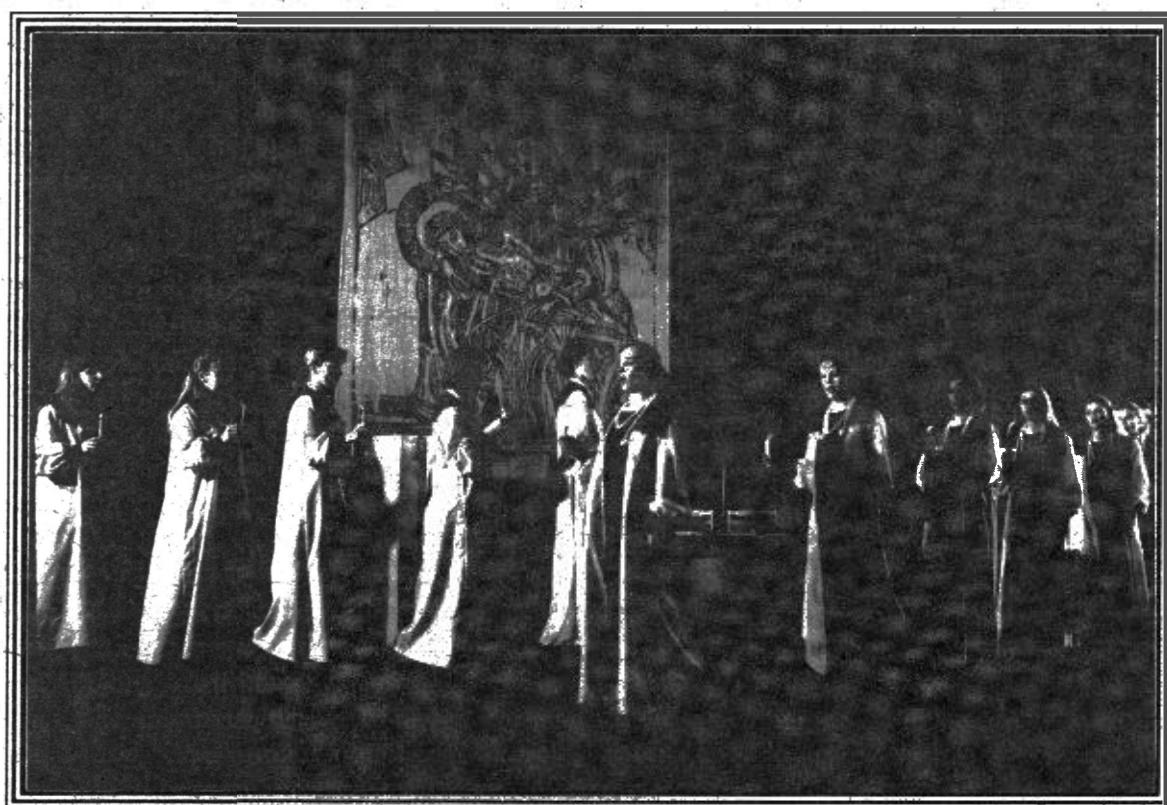


LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ IR TREMTINIŲ SAJUNGOS LEIDINYS

Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

Nr. 8 (149)

1995 m. vasaris



Algirdo KAARIO nuotrauka

Valstybinių pensijų įstatymo komentaras

Pagal 1994m. gruodžio 22d. galiojusį Lietuvos Respublikos Valstybinių pensijų įstatymą tremtiniams, politiniam kaliniams ir kitiem įstatymo numatytiems asmenims bus mokamos nukentėjusių asmenų valstybinės pensijos. Kol nėra šių pensijų skyrimo n u m a t y t a s nuostatas.

Draudžiamų pajamų koeficiente apskaičiavimo vidutinis mėnesio darbo užmokestis

Metai	V.d.u.	Metai	V.d.u.	Metai	V.d.u.
1970	1,2	1991 02	3,6	1992 12	87,1
1971	1,24	1991 03	4,08	1993 01	94,2
1972	1,29	1991 04	4,56	1993 02	119,87
1973	1,34	1991 05	5,22	1993 03	134,83
1974	1,38	1991 06	5,9	1993 04	149,33
1975	1,42	1991 07	6,66	1993 05	160,28
1976	1,52	1991 08	6,82	1993 06	179,27
1977	1,55	1991 09	7,4	1993 07	191,36
1978	1,57	1991 10	9,6	1993 08	196,19
1979	1,6	1991 11	13,42	1993 09	207,49
1980	1,66	1991 12	21,65	1993 10	225,99
1981	1,7	1992 01	22,79	1993 11	250,23
1982	1,75	1992 02	27,98	1993 12	291,11
1983	1,78	1992 03	32,4	1994 01	309,18
1984	1,84	1992 04	41,18	1994 02	316,6
1985	1,9	1992 05	49,78	1994 03	345,03
1986	1,95	1992 06	57,68	1994 04	330,41
1987	2,04	1992 07	61,75	1994 05	348,51
1988	2,23	1992 08	66,19	1994 06	364,82
1989	2,44	1992 09	78,73	1994 07	371,41
1990	2,83	1992 10	82,26	1994 08	369,1
1991 01	3,12	1992 11	82,96	1994 09	371,6

V.d.u. - Vidutinis darbo užmokestis

Nukentėjusių asmenų, tapusių invalidais, valstybines pensijas turi teisę gauti nuolat Lietuvos Respublikoje gyvenantys šie asmenys:

reabilituotieji politiniai kaliniai ir temtiniai;

rezistentai ir pasipriešinimo sovietinei okupacijai dalyviai, kurie nustatyta tvarka yra pripažinti rezistencijos ir pasipriešinimo dalyviai;

Antrojo pasaulinio karo metais išvežtieji priverstiniam darbams arba buvę getuose ir koncentracijos stovyklose;

Antrojo pasaulinio karo dalyviai;

dalyvavę likviduojant Černobylio atominės elektrinės avarijos padarinius; šiemas asmenims, tapusiems I ar II grupių invalidais arba sulaukusiems senatvės pensijos amžiaus, skiriamai ir mokama nukentėjusių asmenų valstybinės socialinės draudimo bazinės pensijos dydžio valstybinė pensija.

Išvardytiems asmenims bei tiems, kurie tapo invalidais, tar-

Dėl Prezidento kelionės į Izraelį

Mes neturime pasirinkimo- iš LKP-DDP išaugęs į Valstybės vadovus A.Brazauskas vyksta į Izraelį. Dar nepamirštus Premjero A.Šleževičiaus atgailavimas toje šalyje už Vokietijos nacių (ne vokiečių apskritai, nepainioti!) organizuotas ir vykdytas žydų žydynes okupuotoje Lietuvoje. Apie tai daug rašyta ir kalbėta. Verta pakalbėti ir apie būsimą kelionę. Vizito programa nepaskelbta. Už ką ir kieno atsirašinės Prezidentas (o gal dėkos), taip pat neaišku. Regint agresyvi ir aiškai nedraugišką Lietuvai ir apskritai lietuviams Vyzentalio centro atstovo Efraimo Zurofo veiklą, nereikėtų abejoti, kad nuolatos "budintis" klausimas apie žydšaudžių persekcionimą bus būtina išskeltas, reikalaujant iš Prezidento saviplakos ir dar kraujujančios Tautos istorinės atminties paniekiniu.

Visuomenė, o pirmiausia- Tėvynės Santaros Seimo nariai turėtų aiškai suformuluoti kai kuriuos reikalavimus Prezidentui, vykstančiam į tą labai prieštarinę Lietuvos atžvilgiu nuomonų šalį.

Pirmausia: klausimai dėl genocido vykdytojų persekcionimo turėtų būti sprendžiami tarpvalstybinių sutarčių ar susitarimų pagrindu abiem pusėm lygiomis teisėmis ir įsipareigojimais.

Antra, Valstybės vadovas neturėtų Lietuvos Respublikos vardu vesti derybų arba dėl ko nors įsipareigoti kokiai visuomeninei ar politinei organizacijai, o tuo labiau- pavieniams asmenims, kaip tai buvo padaryta Lietuvoje, pavyzdžiu, pažadant įsteigtį mūsų šalyje Vyzentalio centro filialą, nekušiant Lietuvos gyventojų genocido tyrimo centro filialo Izraelyje (tenesmerkia juristai už šį teisinių nonsensa).

Trečia, nemenkinti Lietuvos, kaip Nepriklausomos Valstybės, tarptautinio prestižo, įsileidžiant į Tautos kovą ir kančių archyvus Lietuvai priešiskai nusiteikusius privačius asmenis, turinčius tikslą sumenkinti arba suteršti Pasipriešinimo okupantams istoriją ir to pasipriešinimo dalyvius.

Ketvirta, išimties tvarka, derantis dėl genocido nusikaltimais kaltinamų paskirų asmenų persekcionimo iki tarpvalstybinių susitarimo įsigaliojimo, pareikalauti išduoti Lietuvos teisingumo organams itin nusikaltusius asmenis, pavyzdžiu, Rainių budeli N.Dušanskį.

Penkta, pasiūlyti Prezidentui pasinaudoti jau sukauptaja Lietuvos medžiaga apie žydų, rusų, lietuvių ir kitų tautybių asmenis, dirbusius okupanto represinėse struktūrose ir nusikaltusius liečiavimų tautai ir žmoniškumui.

Šiuo reikalu pirmiausia turėtų tarti savo žodį politinių kalinių ir tremtinių organizacijos.

Edmundas SIMANAITIS

naudami būtinojoje sovietinės armijos karinėje tarnyboje (1945 07 22- 1991 12 31), neteisėto kalinimo ir tremties, rezistencijos ir pasipriešinimo sovietinei okupacijai veiksmų metu, būdamai išvežti priverstiniam darbams, būdamai getuose ir koncentracijos stovyklose, taip pat dalyvaudami karinėje tarnyboje sovietinėje armijoje ar dėl Černobylio atominės elektrinės avarijos padarinių likvidavimo darbų poveikio nukentėjusių asmenų valstybinės pensijos dydžio valstybinė pensija.

valstybinės socialinės draudimo bazinės pensijos dydžio; be to, I grupės invalidams dar mokamos 0,5 valstybinės socialinio draudimo bazinės pensijos dydžio priedas slaugai, jei šis priedas nemokamas iš valstybinio socialinio draudimo fondo;

III grupės invalidams- 0,75 valstybinės socialinio draudimo bazinės pensijos dydžio.

Nukentėjusių asmenų valstybinės pensijos skiriamos ir mokamos tėvams, tapusiems I ar II grupės invalidais arba sulaukusiems senatvės pensijos amžiaus, šių asmenų:

I ar II grupių invalidams- 1,5

(nukelta į 2 psl.)



Trumpai apie įvykius

■ Lietuvos laisvės lygos vadovas Antanas Terleckas tapo oficialiu socialdemokratų partijos kandidatu į Seimo narius Kaišiadorių apygardoje. Kai kurių politikos apžvalgininkų nuomone, ši kandidatūra iš dešiniųjų kandidato L.Sabučio gali atimti daugiau balsų negu kitos. To siekia valdančioji partija, o socialdemokratai, kaip visada lemtingais momentais, klausinai sutinka padaryti' paslaugą.

■ Vasario pradžioje Seime pristatytas Energetikos įstatyme projektas. Jį rengė A.Dragūnevičius vadovaujančia grupė. Jo nuomone, šis įstatymas turi ginti "valstybės ir visų pirma energijos vartotojų, o ne tik gamintojų interesus". A.Dragūnevičius yra TS (LK) narys, dešiniųjų Vyriausybėje dirbęs patarėju energetikos klausimais. Energijos gamintojų diktatą skaudžiausiai jaučia labiausiai nuskurdinta visuomenės dalis.

■ Vasario 7d. Kaune įvykusiam vyskupų konferencijos posėdyje nutarta paraginti tikenčiuosius "aktyviai ir sąmoningiai" dalyvauti savivaldybių rinkimuose. "Kunigams lieka svarbi misija padėti tautai apgalvoti spresti savo visuomeninio gyvenimo klausimus, siekiant kurti laisvą ir dorą kraštą", - aiskina, katalikų vyskupai.

■ Remiantis naujuoju šalies administraciniu suskirstymu, vietoj dabartinių 44 rajonų bus 10 apskričių. Iki šiol krašto teritorinės gynybos štabai ir savanorių rinktinės buvo įsteigtos ir veikė 8 apskrityse. Įsteigtų dar du teritorinės gynybos štabai Telšiuse ir Taurageje, atitinkamai ir savanorių rinktinės.

■ Premjeras A.Šleževičius, ieškodamas prarastos garbės teisme, laimėjo bylą iš Opozicijos vadovo prof. V.Landsbergio jam priteista 6 tūkst. litų. ieškovas buvo pareikalavęs 10 tūkstančių. Dabar, su daugiau nei puose atstatytais garbės, bus nelengva vadovauti. Vyriausybei. Jeigu prof. V.Landsbergis po Valstybės atskirimo bent dešimtają dalį "nepriklausomos" spaudos pilam ūmeižtį ant jo, kaip valstybės vadovo ir politiko, būtų realizaves per teismus (kaip Premjeras A.Šleževičius), šiandien jis būtų milijonierius. Bet tai jau pilietinės dorovės klausimas. (Beje, komunistai visada buvo labai jautrūs tiesos žodžiui apie juos.)

■ Karalienės Elžbietos II pusbrolis Kento hercogas maršallas seras Peteris Inge atstovavo Didžiajai Britanijai Drezdene, pagerbiant bombardavimo metu žuvusius gyventojus ir pabėgelius. Miestą sunaikino sąjungininkų aviacija. Aukščiausio rango valstybės sąjungininkų delegaciją dalyvavimas gedulingoje ceremonijoje demokratinio pasaulio visuomenės buvo priimtas ir kaip apgailestavimo ženklas.

Nüdienos Drezdenas-kovojančios Čečėnijos sostinė Groznas. Formaliai- jokio karo nėra, tik "vidaus reikalai". Ar pamatys pasaulio visuomenė Rusijos prezidentą B.Jelciną, JAV prezidentą B.Klintoną, kitus pasaulio didžiuosius Čečėnijos griuvėsių lauke sū atgailos žvakelėmis rankose?

■ Vasario 10d. finansų ministras E.Vilkelis atsystydino. Oficiali priežastis- pablogėjusi sveikata. Ministras mano, kad valstybės biudžetas formuojaamas prastai, pavyzdžiu, stambios paskolos žemės ūkiui vargu ar bus gražintos, nedrįstama pereiti prie mokamo mokslo ir gydymo, o Lietuvoje yra apie milijonas remtinų žmonių.

■ Vasario 23d. sovietmečiu buvo pagarsėjusi ne tik kaip sovietų armijos, bet ir kaip "vyrų diena", lyg ir atsvara "moterų dienai". Lenkijos Solidarumas, kurio lyderiu kitados buvo dabartinis Lenkijos prezidentas Lechlas Valensa, rengiasi vasario 23d. paminėti totalinės čečėnų ir ingušų tremties 1944 metais datą, taip pat parekišti pagarbą ir solidarumą su kovojančia Čečėnija.

Ar nevertėtų ir lietuviams prisidėti prie kaimynų lenkų akcijos?

■ Nuo balandžio 1d. (ar ne aprilius?) bus išrašinėjami vaistai pagal naują sąrašą. Šių vaistų kaina bus kompensuojama "Sodros". Žadama vaistų kainu nekeisti.

Parengė Edmundas SIMANAITIS

Valstybinės pensijų įstatymo komentaras

(atkelta iš 1 psl.)

žuvusių rezistencijos ir pasipriešinimo sovietinei okupacijai veiksmų metu, taip pat nužudytyjų ir mirusiuų neteisėto kalinimo ar tremties metu;

asmenų, žuvusių ar mirusiu dėl Černobylio atominės elektrinės avarijos padarinių likvidavimo;

asmenų, žuvusių ar mirusiu sovietinės armijos būtinoje karinėje tarnyboje (1945 07 22- 1991 12 31). Šios pensijos yra valstybinės socialinio draudimo pensijos dydžio.

Nukentėjusių asmenų valstybinės našlių ir našlaičių pensijos skiriamos asmenų, žuvusių dėl 1991 metų sausio 11-13 dienomis vykdytos agresijos ir po to buvusių įvykių:

našlaičiams (vaikams ir įvaikiam) iki 18 metų, taip pat vyresniems kaip 18 metų, jei jie tapo invalidais iki 18 metų, taip pat vidurinių bei nustatyta tvarka registruotų aukštųjų, aukštessniųjų ir profesinių mokyklų dieninių skyrių studentams ir moksleiviams iki šių mokyklų baigimo, bet ne ilgiau kaip iki jiems sukaks 24 metų;

sutuoktiniam, sulaukusiems senatvės pensijos am-

žiaus arba pripažintiems invalidais.

Kiekvienam šių asmenų mokama valstybinės socialinės draudimo bazinės pensijos dydžio našlių ar našlaičių pensija.

Nukentėjusių asmenų valstybinė našlių ir našlaičių pensija taip pat skiriama:

mirus asmeniui, pripažintam invalidu dėl 1991 metų sausio 11-13 dienomis vykdytos agresijos ir po to buvusių įvykių;

asmeniui žuvus rezistencijos ir pasipriešinimo sovietinei okupacijai veiksmų metu, taip pat žuvus ar mirus neteisėto kalinimo ar tremties metu;

asmeniui mirus dėl Černobylio atominės elektrinės avarijos padarinių likvidavimo darbų poveikio;

asmeniui žuvus ar mirus sovietinės armijos būtinoje karinėje tarnyboje (1945 07 22- 1991 12 31), kitiems įstatymo numatytiems asmenims.

Nukentėjusių asmenų valstybinės pensijos skiria ir moka iš valstybės biudžeto Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritoriniai skyriai.

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Kauno raj. skyriaus vedėja Reda SIRUNA VIČIŪTĖ

Nelabujų puota

(Iš šių dienų tautosakos)

Per televiziją matydavau, kokie vieningi "perestroikos" metais buvo mūsų parlamentarai, kai vėresi vartai į laisvę, į pasaulį, o jie skraiđė į Maskvą tos "perestroikos" daryti. Ir visa Lietuva- kaip plienas. Tiesa, pastebėjome, kad kai kam labai patikdavo Maskvoje, kai Gorbačiovos leisdavo pasėdėti jo krėslę... Tada niekas niekam nepavydėjo, atrodė, kad visi trokšta tik vieno- nepriklausomybės. Ir štai- Kovo 11-oji. Nepriklausomybė paskelbta. Valdžia sukurta. Savas parlamentas, savas krėslas. Atrodė, vienybė nugalėjo, reikėtų tik džiaugtis. Deja, kai kuriems tą patį vakarą savajame parlamante šeriai pasišaušė. Jie dar norėjo bent šalia Gorbačiovo krėslo pastovėti, todėl buvo prasenos nuotaikos. Vienas ir repliką prof. V.Landsbergio pusėn paleido. Isidrāsino ir kiti reikštai savo pretenzijas, "muzikantu" jį pravardžiuoti. Ir už parlamento sienu pasigirdavo balsų, mėginusiu sumenkinti tautos pasirinktajį lyderį. Bet V.Landsbergis nebėgo į teismus savo šlovės ginti. Mikliai bėgiojo jo pirštai valstybės klavišais, rinkdamai naują ritmą, pagal kurį šoko ne tik Gorbačiovos su Bušu- šoko visas pasaulis ir, tarytum tos muzikos užburti, vėresi Lietuvai vartai į laisvę, į pasaulį.

Kai kurie, matydami, kaip puikiai jam sekasi, iš padažo griežė dantimis: kodėl, jiems tų klavišų neleidžia paliesti, dirigento lazdele pamojuoti...

Kai valdovė "Gintarinė ledi" virto Drebule ir aplink parlamento-rūmus sužlegėjo tankai, prieblandoje slankiojo plačiakepuriai, tai ir pavyduolai neteko drąsos stoti į valdovės postą, vis kažko dairėsi, lükuriavo, net kitus atkalbinėjo- mat pasiryžėlis būsiąs prie kryžiaus kalamas...

Bet atsirado drąsus protinges jaunuolis. Ir vėl pavyduoliams niežėjo liežuviai- pamanyk: koks piemuo valdo Lietuvai!

Jaunajam vadovui sekėsi: jo sumanytuosis "žverelius" ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje švelniai vadino "vagnorėliais". Bet vėl atsigavo pavydo niežai, užkrėsdami ir kitus. Girdi, reikia jų versti. Ir visi bendrai kaip raguoti velniai su šakėmis apspito jaunuolių, šaukdami: "Virsk!..". O jaunuolis stovi tvirtai ir nevir-

ta. Tuomet dar labiau įsiutė velniai šaukė: "Egzaminuoti!" Ir pasišokdami, kiekvienas savo šakėmis norėjo jam kuo giliau įdurti. Jaunuolis ir toliau prieš tuos nelabuosius stovėjo drąsiai, ramiai žiūrédamas į padažo ir keršto pritvinkusias akis, išmintingai atsakinėjo į jų klausimus. Net vienas nelabujų (gal jo sažinė pabudo) sušuko: "Aš tave gerbiu už tavo žemaitišką tvirtumą!" Bet prišoko tada nelabasis (matyt, gal pats Liuciferis) ir kelnes bruktelėjės aukštyn, suriko: "Turi virstil..."

Matant tokią pragarišką neteisybę, kaip piktoji dv asia neleido išmintingam žmogui vaisių subrandinti, man taip suskaudo širdį, kad apsiverkiau-ir išjungiau televizorių.

Norėčiau paklausti tų, kurie ten Rūmuose sedėdami matė visą tą neteisybę tiesiogiai, ne per televizorių: argi ne taip buvo? Ar ir šiandien Lietuvos neapsėsus piktoji dv asia?

Stefanija GREIČIENĖ

Latvija

MUMS RASO

Ne laikas, o valdžia kalta

Nebėdomi tapo televizija ir apskritai visas gyvenimas, ir jeigu neturėtum žmogus vilties, gyventi būtų beprasmis. Daug negeroviu slegia širdį ir matau, kad taip sunku ne man vienai. Ir ne amžius čia kaltas, o mums, vargšains, atstovaujanti valdžia. Artėja rinkimai į savivaldybes, gal geresnisi deputatus išsirinksime.

Norėčiau, kad Jurbarko tremtiniai mylėtų ir gerbtų mūsų išrinktą Seimo narę Laimutę Andrikiencę, nes ji mūsų neapvylė- kilio nevaro kaip kad kiti.

Buvusi Tomsko sr. tremtinė, Raseinių partizano Juozo Malinausko dukra Bronė ZINKIENĖ

Jurbarko raj., Pašaltuonis



1995m. vasaris

REMTINUS

Nr. 8 (149)

3



IŠ SEIMO IR VYRIAUSYBĖS RŪMŲ

Už nesukurptą bylą prieš V.Landsbergį

Vasario 20d. spaudos konferencijoje, Tėvynės Sajungos (Lietuvos konservatorijų) pirmininkui prof.V.Landsbergiui buvo pateiktas toks klausimas:

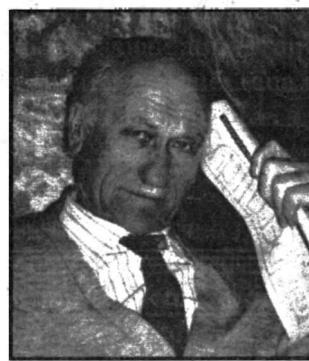


"Lietuvos rytas" vasario 14d. numeryje išspausdino interviu su Prezidentu A.Brazauskui, kuriaime Valstybės vadovas išreiškė nepasitenkinimą buvusio generalinio prokuroro A.Paulausko veikla, išskirdamas keletą momentų. Vienas jų liečia ir Jus. Prezidentą papiktino ginklu pirkimas "Landsbergio-Skučo gvardijai". Kodėl toks piktas tūnas ir kur reikalo esmė?

Prof.V.Landsbergis atsakė:

Mane nustebino tai, kad Prezidentas nusileidžia iki tokio pikto žurnalistinio lygio, kad pravardžiuoja Aukščiausiosios Tarybos apsaugos tarnybą šitokais žodžiais, kai galų gale jis pati tos tarnybos paslaugomis naudojosi, nors iš pradžių LDDP ir būgštavo. Tai vienas klausimo aspektas. Kitas- labai įdomus. Tai iš tikrųjų yra prispažinimas, kad generaliniam prokuroriui buvo duoti nurodymai surukti kokią nors bylą prieš Landsbergį.

Jis to nepadarė ir sukélé nepasitenkinimą. Manęs nestebina, kad tai viešai pripažystama. Tai įdomu.



Parengė
Edmundas SIMANAITIS

Visos mokyklos ir ligoninės sugriautos

"Naujausiomis žiniomis, gautomis iš Čečėnijos Respublikos prezidento Dž.Dudajevė, Čečėnijoje beveik nelikę nesugriautų mokyklų ar ligoninių pastatų. Pabégelių į kaimyninę Ingušiją daugiau kaip 200 tūkstančių, jų padėtis baisinga, o tarptautinę pagalbą pasisavina Rusijos kariuomenė. Todėl Tėvynės Sajunga (Lietuvos konservatorija) remia Rusijos ekonominės laisvės partijos kreipimasi į pašaulio bendriją nedelsiant svarstyti Čečėnijos Respublikos pripažinimo galimybę", - rašoma prof. V.Landsbergio ir G.Vagnoriaus pasirašytame pareiškime.

Bestuburė užsienio politika nepatikima

Konservatorių lyderis prof. V.Landsbergis vasario 20d. suengtoje spaudos konferencijoje kalbėjo apie LDDP užsienio politikos nepatikimumą. Lietuva svyruoja tarp Rusijos ir NATO. "Po ilgo penoro ar abejonių 1994m. sausio mėnesį, spaudžiant aplinkybėms ir opozicijai", Prezidentas pasiraše laišką, kuriai išreiškiamas pageidavimas, kad Lietuva būtų priimta į NATO.

Tai labai svarbus dokumentas, kuriuo "mes iš tikrųjų remiamės ir turime besąlygiškai remtis". Tačiau Rusija "ieško paslėptų voto formų", dėl ko mūsų valstybės vadovai ēmė

abejoti dėl Lietuvos apsisprendimo tapti NATO nare. Prof. V.Landsbergis ižvelgia LDDP užsienio politikoje "delsimo arba stabdymo taktiką". Prezidentas A.Brazauskas teigia, kad "ne diplomatiška plėsti NATO į "Rytus". Skubėti neverta. Neva "ne diplomatiška būty, jei 22 šalyse vienu ypu negalės būti priimtos į NATO". Tai nerealu, vadinas, vyksta "tik žaidimas". Profesorius priminė Baltijos šalių prezidentų nesékminges pastangas susitarti, kaip geriau parveikti, paprašyti atvykstantį į Rygą JAV prezidentą B.Klintoną dėl priemimo į NATO. Lietuvos delegacija tokiam žingsniui nep-

ritarė, taigi "Lietuva stabdo ne tik save, bet ir kitas šalis". Septynios politinės partijos laikosi vienos pozicijos užsienio politikoje ir tik viena - LDDP- kitos, tad tvirtinti, kad "septyni eina ne į kojų, o vienas eina į kojų pats su savimi" - nerimta. Palikta faktiškai nereglementuojamas Rusijos karinis tranzitas per Lietuvą. Užsienio reikalų ministras P.Gylis teigia, kad oro karinis tranzitas per Lietuvą nebūs leistas, o Premjeras A.Sleževičius kalba apie tuo reikalau nebaigtas debyras su Rusija. Prof. V.Landsbergis pasakojo ir apie savo kelionę į JAV, apie labai svar-

IŠ SEIMO IR VYRIAUSYBĖS RŪMŲ

Dorovės šaknys tautos kultūroje

Visada skubantis Seimo narys P.Tupikas sutiko trumpam prisesti Seimo rūmų vestibulio kampe.

Pone Tupikai, Jūs kaip pedagogas ir Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto narys, pasakykite, ar vadinamoji "Planuotos tévystės programa", kurią IPPF megina įdiegti Lietuvoje, neardys visuomenės dorovės? Programa numato mokyti 10-13 metų paauglius ne tik apsisaugoti nuo nepageidaujamomo nėštumo, užsikrėtimo AIDS, bet ir iytinių iškrypimų technikos.

Visą amžių dirbau mokykloje ir klausimas man nėra naujas. Teko ir su moksleivii tėvais, ir visuomenės atstovais tuo reikalui kalbėti. Kreipiasi į mane ir katalikų kunigai, tačiau paprastai ir vieriareikšmiai atsakyti į Jūsų tiesų klausimą nėra lengva. Mano, kaip pedagogo, patirtis, o ir literatūra sako, kad nagrinėjant šią problemą, turėtume remtis mūsų prosenelių ir senelių patirtimi, kuri tobulai išreikšta tautosakoj. Jeigu jos kalbą pertektume vulgaresne, mūsų laikotarpiui būdinga forma, tautosakas pasirodyti pilna erotikos. O iš tiesų ten meilės daikai pasakomi puikia sudvasinta kalba, su didžia pagarba asmeniui, ypač mergelėi, moteriai, motinai, nesuvulgarinant jaunu. Prisiminkime dainas, kurias dainuodavo kaimo, ir vaikams sekamas pasakas. Deja, apie dabartinių kaimų to nepasakysi. Ten apaštalauti reikia. Bet visuomenė nenuėjo šunkeliais, dorovė buvo tvirta. Esu įsitikinęs, kad atsakymo į jūsų klausimą reikia ieškoti tėvų ir protėvių sukauptoje gyvenimo patirtyje, tautos kultūroje.

Kvailių ir Seime netrūksta

Vasario 14d. Seimas nusprendė Kėdainių chemijos kombinatą įrašyti į specialios paskirties įmonių sąrašą. Bet ši įmonė jau privatizuota daugiau negu 30 proc. Įstatymas nustato veiklos sritis, kuriose gali būti specialios paskirties įmonių. Išeity, kad reikia kalbėti apie chemijos pramonę, o ne apie vieną Kėdainių chemijos kombinatą. O ką daryti su Jonavos "Azoto" įmonė, kurią jau privatizavo ekspremjerės B.Lubys už juokingą kainą daugiau nei tris kartus mažesnę už Kėdainių kombinato? Seimo narys J.Veselka neišlaikė pasakė, kad Seimo nariai, priimdamai tokius sprendimus, buvo tikri "glušai". LDDP frakcijos idėjų garsiakalbis A.Albertynas patvirtino, kad Seime būta tikrų "glušų", kai buvo privatizuojamas "Azotas", bet tada hipnotizuojamai veikė buvęs ekonomikos ministras J.Veselka. Matyt, A.Albertynas iš tikrųjų gerai žino padėtį LDDP frakcijoje.

bias Lietuvos saugumui patais JAV Nacionalinio saugumo atgaivinimo akte. Pateikė savo labai vaisingos lobistinės veiklos įrodymą - raštų kopijas JAV kongresmenams ir politikams. Lietuva, kaip ir kitos Maskvos anksčiau kontroliuojamos šalys, galės būti priima-

mos į NATO. Taigi Lietuvos galimybės sustiprinti savo saugumą atstatyti, deja, ne LDDP politikos dėka.

Pataikavimas Rusijai rodo, kad LDDP užsienio politika "neturi nugarkaulio", ir tada neišvengiamai dviprasmybių.

Kada išsekks mūsų kantrybę?

Sovietmečiu, kai dabartiniai darbiečiai vadinosi KPSS ir gaudavo iš Maskvos oficialius nurodymus, pastabesni pašnibždėmis sakydavo, kad partijos nariams smegenys keičiamos partiniu bilietu. Dabar į valdžią grįžo tie partiniai su pakeistais galvojimo centrais, įpratę vieną šnekėti - kitą daryti. Jie jau ne supranta savo tėvų kalbos, vadinia žmonėmis iš gatvės tuos, kurie jiems bando užkirsti ke-

lių į resovietizaciją. Nepriklausomos Lietuvos laikais "gatvinėmis" vadindavo prostitutes. Jų savininkai mokėdavo valstybei didžiulius mokesčius. O dabar valdžios vyras gatviniais vadina savo rinkėjus, išdrįsusius viešai jiems papriekiauti. O tikrosios prostitutės vadindamos žaviomis palydovėmis, orchidejomis ir t.t. Žodžiu, gražiausiai vardais. Malonu iš to lobstantių mo-

kesčių vis dar nerenkama iš bordeilių savininkų - gal leidžiama sustiprėti. O gal "krištolinė" mūsų parlamentarų etika neleidžia net pateikti svarstyti Seime tokiu "nepadoraus" klausimo.

Sovietmečiu daug pajamų biudžetas gaudavo iš alkoholio, dabar visa tai atiduodama firmoms. Niekam nė motais, kiek privačių nelegalių alkoholio gamybos fabrikelių, kiek, ką ir kam jie realizuoja.

Kada Dekanidžė teismas nubaudė myriop, per kelias dienas atsirado "netolerantiško" tos bausmės įstatymo panaikinimo būtinybė, mat su juo nebūsimės įsileidžiami į Europos Sajungą.

O ką kalbėti apie visų "buhalterinių sąskaitų" vedimą? Juk žemės reforma, privatizacija, tvirtas litas bei jo ryšys su doleriu, turto deklaravimas, miško licencijos, tautinė mokykla ir daug daug kitų dalykų

tvarkoma sovietinės buhalterijos forma. "Sovietinė buhalterija" - tai simbolinė statistika, fiktyviai rodanti finansinę ūkinę fabrikų, įmonių, organizacijų veiklą tokią, kokios reikia vadams ir valdžiai.

Taip valdžios vyrai mus varo vis į didesnį skurdą ir neviltį. Bet kiek tai gali testis?

Alia OLIEIENĖ



1995m. vasaris

TREMINTINYS

Nr. 8 (149)

4



1988m. į laisvės kelią stojo įvairūs Lietuvos žmonės, jiems vadovavo intelektualai, sudarę Sajūdžio vadovybę. Bet komunistų partija, persikrikštijusi į LDDP ir supratusi, kad nepajęgs Sajūdžio vadovavimo į savo rankas perimti, pradėjo veikti prieš Sajūdį, skaldyti jį. Tuo metu Lietuvoje ir eilinis kolūkio pirmininkas, ir ministerijos šulai buvo LDDP nariai, tad jiems tai padaryti nebuvo sunku.

Pirmausia jie atskyrė materialistus ir abejinguosius. Laisvės kelyje jie maža ką tebuvo veikę, tai prisitaikėliai, visada ēję su nugalėtojais. LDDP numatė, kad jie bus gera parama Seimo rinkimuose. Taip ir buvo. Vėliau atskyrė "Tautos pažangą" ir kitus.

Darbuotis už Lietuvos laisvę ir gerovę liko idealistai, kurie, nieko sau nereikalaudami, siekė atkurti Lietuvą, kad jis tikrai būtų laisva ir gyventų kaip visas Europos valstybės. Tie žmonės ir šiandien dar tik, kad galima ir bū-

tina dabartinę padėti Lietuvos keisti. Ir tai jau reikia pradėti nuo savivaldybių rinkimų.

Jei savivaldybių rinkimus laimėtų LDDP kandidatų dauguma, jie, turėdami absoliučią valdžią ir savus vykdytojus, nežinia kur Lietuvą nuvestų. Po metų kitų vargu ar eilinius žmo-

se, pradėti imti valstybės vairą į savo rankas.

Rinkimai bus sunkūs, nes LDDP, turinti didelę melo ir apgaulės patirtį, savo klapčiukų (buvo KGB agentų ir karo veteranų) padedama, bandys vėl klaudinti žmones, kad neva gyvenimas stabilizuojasi ir netru-

ne valstybės, žmonių gerove, bet kuo daugiau gauti iš užsienio kreditų, ir juos sunaudoti savo nuožiūra.

O juk kiekvienas milijonas kreditų Valstybei paini kilpa. LDDP nariai mėgsta teisindamiesi veršlentį, esą V.Landsbergio vadovybė viską sugri-

lu, Centro ar Lenkų sąjungą. Afiliuodami savo kompetenciją, jie stengsis sarašuose būti pirmeji. O po rinkimų, dirbdami savivaldybėse, jie greit sugrižtys prie savo šeimininkų LDDP ir šoks pagal jų muziką.

Panašiai jau yra atsitikę per praėjusius savivaldybių rinkimus. Druskininkuose (manau, ir daugumoje Lietuvos savivaldybių) didžioji dalis deputatų buvo išrinkta iš Sajūdžio išskeltų kandidatų. O vėliau tariamieji sąjūdiečiai, apsimetėliai, greit nuo Sajūdžio nusigręžė ir dirbo kaip LDDP narejai. Todėl ir klesti netvarka, suirėtė.

Mieli žmonės, per šiuos savivaldybių rinkimus būkime ypač aktyvūs ir budrus. Gerai pagalvokime, už ką balsuoti. Jei norime gerų permanentų, balsuokime už dešiniųjų pagrindinių partijų sąrašus: Tėvynės Šajungos (LK), mūsų -LPKTs, Krikščionių demokratų ar Tautininkų kandidatus.

Aleksandras JUŠKA
Druskininkai

Už ką balsuosime?

gus bejstengtų ir duonos nusipirkti. O gal Lietuva "savanoriškai", kaip 1940-aisiais, vėl pulstų į Rusijos glėbi, kuri, alkanesnė šiandien ir už Lietuvą, merdėja paplūdusi Čečėnijos kraujyje.

Šiandien Lietuvos rinkėjai gali rinktis - arba kairiuosius, Lietuvą vedančius į skurdą, arba dešiniuosius, kurie be paliovos žadina nuslopintą tautos sąmonę, kviečia praregėti ir, laimėjus ateinančiuose rinkimu-

kus džiaugsmės pasiturimiui gyvenimui... Ko gero, rinkimų išvakarėse pridės keletą litų prie pensijų, atlyginimų. O gal ir supirkimo kainas žemdirbiams padidins... Atrodo, kad ši žygis jie jau pradėjo...

Žinoma, turint Seime ir Vyriausybę daugumą, remiantis užsienio kreditais, tai padaryti nesunku. Bet juk visiems aišku, tai bus laikinas triukas, po rinkimų greit paaiškės tikrije kėslai.

Dabartinė valdžia rūpinasi

vė. Iš tiesų niekas nieko nesugriovė. Tai tik LDDP taktinė propaganda. Jei tokiai nusikaltėlių griovėjų būtų buvę, tai LDDP seniai būtų visus įkalėjimą sugrūdusi.

Savivaldybių rinkimuose LDDP tikriausiai imsis ir kitų gudrybių. Atskirkdami nuo savo partijos, lyg smerkdami jos politiką, kai kurie dabartinių nariai bandys pralįsti į kitas, ne tokias kairuoliškas partijas (Socialdemokratų, Libera-

Prezidentas ir kovų veteranai

Sausio 30d. per radiją girdėjau Lietuvos Respublikos Prezidentą kalbant apie karo veteranus, kovojušius prie fašinės Vokietiją. Juos pagerbdamas, žadėjo net valstybines pensijas skirti.

Suprantama, rudasis žvėris buvo balsus pasaulei ir daug blogo padarė Lietuvai.

Bet kur kas daugiau yra veteranų, kovojušių už Lietuvos laisvę su dar briesniu pasaulei ir Lietuvai žvériu-Rusijos bolševizmu. Raudonasis žvėris sunaikino kelis kartus daugiau Lietuvos piliečių, 50 metų fiziškai ir moraliskai žudė, žlugdė tautą. Prieš jį, už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę ilgus metus kovojo Lietuvos veteranai. Nežuvę kovoje dar ilgai buvo kankinami lageriuose ir tremtyje. O iš ten sugrižę tuometinėje parsidavėlių valdomoje Lietuvoje buvo persekiojami ir niekinami.

Taigi šiandien, Lietuvai atgavus laisvę ir nepriklausomybę, Prezidentas turi moralinę teisę ir net pareigą juos pagerbti, suteikiant valstybinę pensiją ir kitas lengvatas, kad nors paskutiniai savsunkaus gyvenimo metais jie neskurstų. Juk tie žmonės iki šiol neturėjo jokių socialinių lengvatų, o veteranai, kovoju prie fašinės Vokietiją, gynę rau-

donąjį žvérį (nes karas vyko ne Lietuvos su Vokietija, bet tarp dviejų baisių žvérių - fašizmo ir bolševizmo), po karo naudojosi raudonojo žvėries teikiamomis privilegijomis. Tad nuo Prezidento šiandien priklauso, ar triumfuos teisingumas. Deja, mūsų Prezidentas, užuot rodes jiems pelnytą pagarbą, užuot skyrės didesnę pensiją, pensijas padidino būvusiems vidaus reikalų pareigūnams ir prokurorams, kurių didžioji dauguma ištikimai tarnavo raudona jam okupantui, terorizavo ir žudė savus Lietuvos žmones.

Paskutinių savaičių įvykiai rodė dar liūdnesnius faktus: nepriklausomos Lietuvos Prezidentas toleruoja Seimo pirmininko Č.Juršeno veiksmus, iškilmingai minint Klaipėdos miesto "išvadavimo" datą.

Jei pripažistama Klaipėdos "išvadavimo" data, tai gal bus minimos ir prisijungimo prie Rusijos metinės? O gal ir pergalės diena (gegužės 9-oji) vėl bus švenčiama? Gal ir paminklą "armijai išvaduotojai" Kryžkalnyje ketinama atstatyti... Manau, kad tauta šitam niekada nepritars!

Aleksandras JUŠKA
Druskininkai

Ko valdžia

"negirdi"

Nusikalstamumas pasibaisėtinas, o įkalinimo vietas perpildytos. Visuomenė baugina ir priešlaikiniai nusikalstėlių išlaisvinimai, ir policijos bejegiskumas. Žmonės vengia liudyti nusikalstimus ir talkinti teisėsaugai, nes jaučiasi nesaugiai. Be to, nevertinama žmogaus individualybė, teigiamieji jo bruožai - katastrofiškai nuvertėjo moralę, pareigos suvokimas. Grumtynėse privatizacija vadinamas turto grobimas virto valstybės elgesio norma, tapo sutrypti tą turtą sukūrusieji.

Apiplėšti žmonės laukia savo saulėlydžio, puolę į apatiją ir neviltį, arba miršta.

Jokios investicijos į moksłą, ekonomiką ar kt. neduos taip greit ir tiek vertybų, kiek valstybė kasdien jų praranda dėl nusikalstamumo. Terminala, valymo įrengimus, geležinkelį ir pan. galėtų statyti ir kaliniai. Taip nors iš dalies atpirktą valstybei padarytą žalą. Be to, reikia griežtesnių bausmių, kad kartą nubaustas nedrįstų antrą kartą nusikalsti. Bet pirmiau-

sia ypač svarbu sugriežtinti pareigūnų atsakomybę už darbą, biudžeto lėšų naudojimą valstybės valdymo struktūroms, sumažinti ministerijose darbuotojų skaičių ar vieną kitą pakerti sąžiningesniu.

Reikia pratinti nomenklatūrą kukliai gyventi, dažniau pasinkauti, tada ir sumažės jos atotrūkis nuo visuomenės. Taip pat būtina panaikinti privilegiuotas išeitines kompensacijas aukštai jai nomenklatūrai.

Beverčiai čekiai pusvelčiu seniai išvilioti iš nenuovokiu žmonių. Tiems, kurie juos išviliojo, reikėtų iš biudžeto išmokėti tokią pačią vertę (apie 10 ct už čekį), o turtą privatizuoti tik tikra valiuta ir tikra kaina, t.y. indeksuota.

Brangiausias prizas finansuojami priimtyvūs TV žaidimai, mergelių rinkimai, kelionės po egzotines pasaulio šalis, o lėšos tokiai prabangai netiesiogiai teikiamos iš biudžeto, per mokesčių lengvatas rėmėjams. Į tai turėtų atkreipti dėmesį Finansų, Soc.apsaugos ir Kultūros ministerijos.

Iš Edvardo SKRITULSKO laiško

Vagis toleruojantis teisingumas

Laikraščiai ir televizija kasdien praneša apie vagystes, ypač spalvotųjų metalų. Ir kodėl nevogti, jei tam sudaro mos sąlygos? Vagia ne tik kabilius, paminklines lentas, bet ir ištisus kilometrus elektros linijų laidų, nuo šiluminiių vamzdynų kilometrus skardos

nulupa.

O valdžia tik stebisi, rančomis skėčioja, kad čia vienas, čia kitas kaimas ar bendrovė ilgai turės kentėti be elektros energijos... laidus pavogė.

Man atrodo, valdžia tiesiog nenori tos problemos sp-

rėsti. Kyla įtarimas - gal kam naudinga ta netvarka?

Juk logiškai mąstant, daugumą turinti valdžia metalų vagis gali "sutvarkyti" papras tai ir greitai. Tik reikia valdžiai to panoreti, o atitinkamoms įstaigoms to imtis. Pirmiausia reikėtų griežtai

pareikalauti, kad spalvotųjų metalų supirkėjai registruotų tiekėjų ir pardavėjų asmens dokumentus. Registruojančios dar nurodyti metalo rūšį, formą, kiekį, pirkimo datą.

Pažeidus registracijos įstaitymą, supirkėjus privalu būtų bausti ne kelių šimtų ar tūkstančių litų bauda (nes tai menkinis), bet konfiskuo-

jant ne tik nesąžiningai supirką metalą, o ir visą to asmens ar firmos turštą. Įvedus tokią tvarką, būtų paprasta išaiškinti bet kokią vagystę.

Ponai viršininkai, pasinaudokite mano patarimu!

Aleksandras JUŠKA
Druskininkai



1995m. vasaris

IREMII NYS

Nr. 8 (149)

5



Poeto sukaktį minint

Vasario mėn. 11d. poetui Antanui Miškinui būtų sukakę 90 metų. Deja, jau dyvlyka metų jo nebera tarp gyvyjų.

Mano pažintis su poetu A.Miškiniu užsimenzgė 1948m. rugpjūčio mėn. Vilniaus persiuntimo kalėjime. Mes buvome atvežti iš Panevėžio kalėjimo, o



jis- iš Kauno kalėjimo. Prisimenu, kai mes jau buvome paruošti kelionei į lagerius, jis atsisveikinimui paskaitė eileraštį (gaila- nebeprišimenu, koki), o dainininkas A.Kučinėlis padainavo daina. Netrukus buvome nuvaryti į Vilniaus geležinkelio stotį ir išvežti į Mordoviją.

Pirmiausia patekome į lagerį Nr.2 (385/2). Čia mes su A.Miškiniu buvome skirtingoje brigadose, artimai nebendraudavome, bet visada labai malonai nuteikdavo jo mandagumas. Sutikęs (nesvarbu, kas tu būtum- mokytas ar nemokytas, senas ar jaunas) visada pasisveikins, nusilenks, pasakys koki paguodžiant žodį. Buvo linksmo būdo, mėgo humorą.

Arčiau su juo teko susipažinti 1949m. kai mane, jau visai nusilpusi, vežė iš lagerio Nr.2 į lagerį Nr.8. Toje pačioje grupėje buvo ir A.Miškinis. Čia

tik mes du buvome lietuviai. Nuvežti į lagerį Nr.8, pamatėme, kad tai buvo senų ir nusilpusių kalinių lyg ir jėgų atstatymo lageris. Čia mūsų į darbą nevarė, bet užtai maistas buvo visai prastas, silpnas.

Mes su A.Miškiniu patekome į vieną brigadą. Tik atvežus ir paskirčius brigadomis, negavome jokios patalynės, todėl miegoti mums teko kaip kas išmanė.

Aš turėjau vatinuką ir dar vatinį bušlaką, o A.Miškinis turėjo gerus ilgus kailinius, aptrauktus audeklu. Taigi mes su juo "kooperavomės". Mano vatinuką ir bušlata pasiklodavome, o jo kailiniai užsklodavome. Kartais jis mane pavaišindavo cukrumi. Mat jis gaudavo siuntinių ir dažnai turėdavo gabalinio cukraus. Koks neapsakomas, dieviškas buvo jo skonis!

Vėliau mūsų keliai vėl išsiskyrė. Aš susirgau gelita, ir jis mane paguldė į ligoninę. Ten išgulėjės apie porą mėnesių, grįžęs A.Miškinio jau neberadau: jis buvo išvežtas vėl į kitą lagerį.

Po kurio laiko ir mane išvežė į lagerį Nr.14, kur vėl susitikau A.Miškinį. Jis dirbo siuvimo fabriko sukirpimo cechė. Čia kartu mes išbuvome apie trejetą metų. Vėliau tekė dar kartu su juo vergauti Omsko lageriuose.

1954m. rudenį, kai aš, kaip nuteistas nepilnametis, po Stalino mirties buvau paleistas, jis liko dar toliau vergauti.

Niekados nepamiršiu mielo vyresnio savo lagerių draugo- poeto A.Miškinio: visada besišypsančio, mandagaus, geros širdies, humoristo.

P.AIDUKAS

Kaunas

Pokario metais Bestraigiskės miške kovojo Dainavos apyg. partizanų vadai J.Gegužis-Diemedis, Šarūno rinktinės vadai B.Šalaševičius-Žilvitis, A.Salinis-Skirmantas ir dar koks ketvertas partizanų (pavardės nežinomas). 1951m. partizanus netikėtai užpuolė rusų įgula. Bandyta apie gresiantį pavoju partizanus išspėti, bet per apsupimo žiedą buvo nejmanoma prasibrauti.

Tada Bestraigiskės miške per vieną dieną žuvo mažiausiai 7 partizanai. Buvusi partizanų ryšininkė Bronė Žilionienė prisimena, jog nuvykus po mūšio prie slėptuvės, nieko neberadot... daug daug krauso.

Dabar šalia šios buvusios slėptuvės (išlikusi tik duobė) pastatyta paminkla.

Labai ačiū apie tai parašiusiame korespondentui Kęstučiui Sukackui ir "Dzūkų žinių" redakcijai, taip pat visiems to krašto žmonėms, prisidėjusiems prie partizanų atminimo jamžinimo.

Gal kai kurios mano kaltinamosios bylos MGB aktų ištrau-

kės miške buvo ieškoma partizanų bunkeriu. Vasario 6d. 12 val. 4 kuopos jėgomis miške, 50m. nuo kaimo keliuko, aptiktas bunkeris. Bunkeryje rasti 8 partizanai. Šeši žuvę, vienas sunkiai sužeistas mirė, o vienas paimtas gyvas: Juozas Jurelinis, Antano- Sakalas, g.1922m.,

6, žiūronų- 3, rašom. mašinėlė- 1, radio imtuvas- 1, minų sprogdikliai- 6, štabo dokumentai (pabrankta), kūseninis laikrodis "Omega"- 1.

Dar yra didelė pažyma apie Šarūno rinkt. Vytenio tėvūniją, kur nurodoma, kad grupė veikė tik Veisiejų rajone. Išvardy-

zanu gretose nuo 1944m."

Iš šių mano byloje rastų MGB pažymų, aktų matyti, kas žuvo Bestraigiskėse 1951m. vasario 6d.

Patikėti tuo skatina dvi prieplaidos: paimti štabo dokumentai (apie tai byloja MGB surašyta pažyma dėl bunkeryje rastų partizanų daikų) ir paimtas gyvas partizanas J.Žukas. Nustatant žuvusią partizanų asmenybes, be abejų, emgebiastai galėjo pasinaudoti paimtu gyvu partizanu J.Žuku. Per tardymus ir man buvo atvedę partizaną J.Žuką į akistatą ir klaušinėjo, ar jis pažista mane.

Ir vis dėlto reikėtų patikrinti, ar tikrai J.Žukas- Gulbinas yra kilęs iš Šadžiūnų k. Veisiejų raj. Gal ten (Šadžiūnuose) yra dar jo giminių ar jų pažinojusių, galinčių apie jų ką nors papasakoti. O gal ir jis pats liko gyvas?

Daugiau apie tuos įvykius sužinojus, pavyktų išsiaiškinti, kaip žuvo Šarūno rinktinės štabo partizanai 1951 02 06, nes emgebiastų akte apie tai nieko nurodoma.

Gal apie Šarūno rinktinės kovas Lazdijų krašte galėtų kas plačiau papasakoti, gal dar yra gyvų liudytojų? Gal čia galėtų prisidėti ir LPKTS Lazdijų rajono skyrius?

V.OŁSAUSKAS

Kaunas



Dainavos apyg. štabo bunkeris Punios šile

Antanas MIŠKINIS

*Stovi tėvo dvareliai tušti,
Vakar buvo visi išvežti.*

*Liko žymės gyvų dailėdė
Skeliai širdžių graudu, apmaudu.*

*Verkia Dievas medinis kieme,
Nebėra čia mums vicos eime.*

*Mūsų niekas daugiau čia nekvies
Ir nepils mums auksinėdalu.*

*Rankų stiklas daugiau nežibę,
Meilių žodžių jau nieks nekalbės.*

*Liko tuščia, išplesta namuos.
Ner sesutės linksmos nei mamos.*

*Nieks sutinkant neglaus prie širdies
Ir išleidžiant neverks, neliudės.*

Padilkst į ilgianiekius neleis.

Eismi savo kelelias kelias.

Verkia Dievas medinis kieme,

Tuščia, liūdna, nelinksma- eime!

Iš gilumų šaukiamės...

*Pavasari tarpu laukų tyliųjų,
Kai lieda vos visur vanduo naunus,
Velykų rygtą laukė- Alelija,
Kad Kėlė Dievo ir žmogaus sūnus.*

*Apstatėm pakeles visais šventaisiais,
Kad saugot mus nuo kruodos ir ledų.
Šventadieniais kryžius gélém aptaisę,
Nušvitę bégome giedot maldu.*

*Tai kam gė, Viešpatie, dabar aplieidai,
Ir palieki mus slibinų naguos.*

*Parkniubome prieš Tavo rūstų veidą,
O! Tėve Mūsy, Kurs Esi Danguos.*



(Tėsinys. Pradžia Nr. 5)

Vladas Šatkaukas-Lazdynas

Gimė 1922 metais Knyzlaukio k. Veprių valsč. Dirbo Gelvonų, vėliau Veprių parduotuvėse ir bendravo su vyrais, nėjusiais į okupacinę armiją ir susibūrusiais ginkluotai kovai su okupantu.

1945m. sausyje stribai Kulvinskas, Novikas, Daugėla ir kiti su igulos kareiviais tėvų sodyboje darė kratą. Neradę Vlado, nusprendė sodybą paegelti. Vladas tuo metu buvo Kardžio būrio bunkeris, namuose slapstėsi kitas sūnus Jonas (g. 1919m.). Tėvas maldavo sūnų išliisti iš slėptuvės, nes namai jau degė. Kai Jonas išėjo į kiemą, stribai jį labai mušė. Paskui tėvą, motiną ir Joną nuvežė į Ukmergę. Motiną po trijų savaičių paleido iš tardymo izoliatoriaus, o Joną iš tėvų dar kankino. Tėvas sugrižo gegužės mėnesį, o Joną dar tardė iki rugpjūčio. Nieko nesužinojo apie broli Vladą ir kitus partizanus, paleido, tačiau Jonas neišgyveno nė metų. 1946m. liepos 26d. atgulė amžinam poilsiu.

Vladas, pajutęs, kad jo ieško, išstojo į Kardžio būrį, vėliau perėjo į Dobilo būrį. Šiame būryje kovojo Jurginas, Akmenėlis, Žirgelis, Erelis, Žemaitis, Kirstukas ir kiti.

Sesuo Elena mokėsi Ukmergės gimnazijoje. Baigusi ją, mokytojavo Knyzlaukio pradinėje mokykloje, buvo partizanų rysininkė, suimta, po tardymo pašalinta iš darbo.

1948m. gegužės 22d. tėvus ir seserį Eleną, jau spėjusius įsikurti sudiegintoje sodybvietėje, ištremė į Igarką. Iš tremties į Lietuvą grįžo 1958m. Neturėjo kur gyventi, todėl buvo priversti nusipirkti savo sodyboje Knyzlaukyje pačių pastatyta prieš tremtį namelį.

Vladas-Lazdynas žuvo 1950m. kovo mėn. Lečiūnų k. E.Paulausko sodyboje. Sunkiai sužeistas, nenorėdamas gyvas patekti į saugumo nagus, susisprogdino.

Pranas Ketvirtis-Klevas

Gimė 1927m. Pakalniškiuose Jonavos raj. (tada dar Gelvonų valsč.), baigė 7 progimnazijos klasės. Iki suėmimo gy-

veno Medinką vienkiemyje. 1945m. rugpjūčio 28d. suimtas ir nuvežtas į pradžią į Panoterių, vėliau į Ukmergės saugumą. Saugume kankinamas prisipažino, kad buvo Trenksmo būrio ryšininkas, sekė stribų ir įgulos judėjimą ir buvimo vie-

ką moteris pavaišino apnuodytu pienu. Diemedis sąmonę atgavo saugume. Jį nuteisė mirties bausme. Tada ir paaikėjo kovos draugo išdavystės.

Klevas, Krantas ir kiti partizanai dar buvo gyvi.

vedė. Einant pakrūmiais, Feliksui pasiekė nuspirti žibintą ir dingti tamsoje. Kareiviai dar šaudė į tamsą, bet kulkos Felikso nekludė - pažtamais takais jis greitai surado saugią vietą. Tada ir pasirinko partizano daliaj - išstojo į Slyvos būrį.

1945m. po kovo 2d. žūtbūtinio susirėmimo su okupantų kariuomene, žuvus daugeliui kovos draugų, tikėdamasis, kad jų mažai kas pažista, ryžosi užsiregistravoti.

Saugumas išdavė pažymėjimą, tačiau netrukus prasidėjo tardymai. Išgelbėjo tai, kad buvo ne vietinis: išsigynė, kad šiame krašte nieko nepažista, nežino, kas rėmė, partizanų žino tik slapyvardžius.

Ji paleido, tačiau kiekvieno mėnesio pirmą ir penkioliktą dieną turėjo atvykti į Jonavos saugumą, o vėliau į Veprius registravoti. Taip tėsėsi apie trejus metus. Vėliau, susikūrus kolūkiui, šią kontrolę, matyt, patikėjo jo vadovams.

1947m. vėl Janiną Stepšytę, apsigyveno žmonos tėvų sodyboje, kur ir dabar tebegyvena; užaugino dukrą ir sūnumą.

Vaclovas Macijauskas-Žirgelis

Gimė 1921m. Talkudažių k. Panoterių valsč. Ukmergės apskr. Buvo baigęs tik pradinę mokyklą. Gyveno Astraukoje. Su broliu Pranu 1944m. lapkričio mėn. išstojo į Žaliojo Velnio būrį. Kada Žaliasis Velnias buvo paskirtas Didžiosios kovos apygardos vadu, jis kovojo Slyvos būryje, vėliau perėjo į Dobilo būrį. Liuodytai mena, kad buvo griežtoko būdo, neglostydavo parsidavėlių.

1950m. gegužės 12d. Čiobiškyje buvo apnuodytas malūnininko P.S. Su juo buvo apnuodytai ir suimi Dobilas ir Medžiotojas. 1951m. sausio 16-17d. teismas juos nuteisė sušaudyti. Nuosprendis įvykdytas 1951m. gegužės 17d. (saugumo archyvai).

Brolis Pranas-Aitvaras buvo anksčiau suimtas Astraukos dvare, tačiau, matyt, patikėjęs saugumo pažadais ar neišvėrės kankinimui, išdavė visus, kurie rėmė, maitino, kurių namuose buvo įrengti bunkeriai. Jo tolimesnio likimo paslaptį saugo saugumo archyvai.

(B.d.)

Mus ištremė už darbštuma

Man buvo vos dešimt metų, kai su tėvais ištremė į Sibirą - 500 kilometrų už Krasnojarsko į kalnus, miškus. Lig šiol nesuvokiui, už ką mus ištremė.

Mano mama vos keturiolikos metų išėjo dirbtis pas ūkininkus, liko bemoksi. Tėvas jau nystėje buvo išvykęs į Ameriką, užsidirbtis pinigų. Grįžęs į tévynę, už kruvinu prakaitu uždirbtus pinigus nusipirkio 34 ha žemės. Abu su mama sunkiai dirbo.

Tą lemtingą dieną aš gerai prisimenu. Mokiausiu Šuklių mo-

kylos trečioje klasėje (dabar Vilkaviškio raj. Paražinių k.). Antrą valandą nakties mus pakėlė iš miego: "Ruoškitės, jus išvežame", - pasakė atėjusieji. Tai buvo šeimos tragedijos pradžia. Mama verkė kruvinomis ašaromis, aplėbusi rankomis kiamo žemės lopinėli. Tėvas stovėjo trobos kampe ir rūkė pypkę. Jo rankos virpėjo. Susirinko visi kaimynai, sunesė kas ką galėjo, nes tėvai turėjo už žemę sumokėti didelius mokesčius, tai pardavė beveik visus gyvulius. Žodžiu, bolševikai norėjo visai

nuogus mus ištremti į Sibirą.

Tėvui liepė pakinkyti arklius, ir mūs nuvežė į Kudirkos Naumiestį, o iš ten - jau sunkvežimiu į Vilkaviškio geležinkelio stotį. Iš sunkvežimio tiesiog suvarė visus į vagoną. Net dabar baisu prisiminti, kaip ten buvo tvanku. Aš vis prašiau tévo atidaryti langą. Bet juk viskas buvo užkalta.

Kai kokioje stotyje praverdavo duris, mama mudu su se-sute stumdavo arčiau plyšelio pakvėpuoti grynu oru. Ji pati sunkiai sirgo.

Krasnojarske visus galinčius paeiti išvarė į vagoną, surikavo į koloną. Iš šonų - sargybiniai su šunimis. Tėvas mane su se-sute tvirtai vedė kolonoje, o mama verkdama liko vagone, nes negalėjo paeiti. Po pirties vežė toliau. Abakane mus iškraustė su visa menka manta į vagoną. Ilgai laukėme... "pirkėju". Miegojome po atviru dangumi. Valgėme viską, kas tik įmanoma. Daugumas vaikų mirė. Lietuvių komendantas buvo žiaurus, mus vadino "banditais". Vašarą valgėme žolę, vadinačią

pučką - laukinių svogūnų laikus, gaudydvavome žiurkėnus.

Čia nuolatos prisimindavau visas dainas, savo mokyklą, mokytoją, draugus. Žodžiai šitų jausmų neišsakysi.

Grįžau į Lietuvą 1969 metų rudenį, išbuves Sibire 20 metų. Lietuvių įsikūriau labai sunkiai. Buvome visų žeminami.

Bet gyvenimas nestovi vietoje. Užaugo mano penki vaikai, baigė mokslyslas. Iš visų jėgų stengiausi, kad jų vaikystė būtų laimingės negu mano.

Vytautas GIRDIAUSKAS
Šakių raj., Slavikai



1995m. vasaris

TREMINTINYS

Nr. 8 (149)

7



Partizanų sueiga Radviliškyje

Vasario 18d. Radviliškyje susirinko būrys laisvės kovotojų paminėti Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio įsteigimo 46-iasias metines. Sueigos organizatorius A.Kamantausko nuomone, Radviliškyje reikėtų rengti visos Lietuvos partizanų suvažiavimą, nes šiam kraštę buvo susibūrusi pirmoji centrinė partizaninės kovos vadovybė. Partizanas V.Sniuolis padarė pranešimą apie 1949m. vasario mėnesį vykusį partizanų vadų suvažiavimą, apie tame priimtą politinę Deklaraciją, skelbiančią galutinį kovos tikslą - atkurti parlamentinę Lietuvos Respubliką. Jonui Žemaičiui - Vytautui buvo suteiktas generolo laipsnis, J.Šibailai - Merainiui ir A.Ramanauksui - Vanagui - pulkininko laipsniai.

Sueigos dalyviai aptarė aktualias vidaus ir užsienio politikos temas, buvo priimti dokumentai dėl visų epochų Lietuvos laisvės kovotojų paminklinio ansamblio sostinės Lukiškių aikštėje sukūrimo, skelbiant konkursą, dėl okupanto represinių struktūrų kaip nusikaltelių organizacijų įvardijimo, dėl pokario partizaninės kovos laikotarpio ir visų formų pasipriešinimo okupantui pripažinimo Konstituciniu įstatymu teisėta tautos savigyna, dėl Čečenijos, kovojančios už savo nepriklausomybę, rėmimo. E.Simanaitio pasiūlymu šie dokumentai buvo parengti LLKS susirinkimo, įvykusio 1994m. lapkričio 5d. Kaune, priimto Kreipimosi į Prezidentą, Seimą ir Kariuomenės vadą pagrindu.

Sueigos dalyviai išklausė šv.Mišias, padėjo vainikus prie akmens, žyminčio pokario metais žuvusių partizanų niekinimo vietą, ir prie tremtinės atminčiai pastatyti trijų kryžių. Sueiga būtų dirbusi produktyviau, jeigu jai būtų rengtasi sutartinai su politinių kalinių ir tremtinės organizacijomis.

Jurgis NAGNIONIS

Ti gimnazistės Zitos Dambrauskaitės laiko partizano seserai

1946 gegužės, 29d., trečiadienis

Tik grįžau iš gimnazijos, ir ateina kom jaunuolis Šileika. Jis sakė: "Žinai, tas sušaudytas banditas, kur guli ant gatvės grindinio, yra Albertas Mikutavičius". Bėgū pažiūrėti. Šileika pataria nerodyti liūdesio, kad nesuimtu. Prasiskverbiu pro būrelį žmonių ir tikrai, žiūri - Albertas! Krūtinė sušaudyta, garbanos ir veidas kruvini, akys užmerktos, rūbai sujaukti, prie atlapo LLA ženklas. Lietuvos laisvės armija... Negaliu supras-

ti, kad jo jau nebėra, to nuostabaus jau nuolio melsvomis akimis, geltonom garnbam. Nutraukė mokslą. Bėgė tik 6 klases, o svajonė buvo karo mokykla.

Prieš dvejus metus grįžau su juo ir jo tėvu iš Telšių gimnazijos į Varnius. Jis sakė: "Kai baigsis karas, kai baigsiu karo mokyklą, mes, téve, atsistatydinsim sudegintą namą - tokį dviejų aukštų, su balkonu..." Ir tévas pritarė...

Tévas - luošas senelis mirė Rusijos kaledžiame, grįžęs iš kaledžimo brolis Alfonsas vėl sujautas. Sesuo Gėne - kaledžime, kitas 18 metų brolis - kaledžime. O kiek kankinių, grasinimų išvaryta iš ūkio motina su mažaisiais slapstėsi, gyveno Klaipėdoje.

Devynerių metų broliukas, sužinojęs apie brolio Alberto mirtį, atėjo į aikštę. Jis suėmė,



A. Mikutavičiaus artimieji. 1946m.

Marija Slavėnienė

Vasario 6d. amžinybėn iškeliaavo buvusi tremtinė, politinė kalina, LPKTS narė Marija Asevičiūtė - Slavėnienė.

Marija Asevičiūtė gimė 1909m. Vilkaviškio apskr., Alvitė valsč., Viščiakaimio k. patriotų ūkininkų šeimoje. Tėvai užaugino ir išleido į mokslus keturis vaikus.

Brolis Vincas buvo nepriklausomybės kovų savanoris, vėliau Lietuvos kariuomenės karininkas. Nuo 1942m. išsisi Panemunės kapinėse. Sesuo Konstancija Liucija, baigusi mokslus Vienoje, visą gyvenimą dirbo mokytoja Žemaitijos gimnazijoje. kita sesuo Angelė, irgi baigusi mokslus užsienyje, gyvena Vatikane, tvarko savo vyro Konstantino Avižionio literatūrinį palikimą.

1929m. Marija Asevičiūtė kartu su bendraminčiais išvažiavo į kaimą, nes labai trūko mokytojų. Vaikus moko atskirti gėrį nuo blogio, šviesą nuo tamsos.

Dirbdama Marijampolės apskr., Krosnos valsč. Ramanaivo k., ji susipažista su jaunu mokytoju Jurgiu Slavėnu, kilusiu iš Simno valsč. Kavalčiukų k., ir netrukus susituokia.

Vėliau kartu su vyru Marija dirba Liubave, Tauragėje, o nuo 1936m. Šakių apskr. Paežerėlių valsč. Ilguvos pradžios mokykloje. Čia ji pataria didelę netektį. 1937m. miršta jos mažametė dukrelė Angelutė. Dar nespėjus užgyti šiai žaizdai, apsiniaukė Lietuvos dangus - prasidėjo karas. O 1941m. birželio 14-osios naktį Slavėnų šeima su dvimi mažamečiais vaikais Eugenijum ir Antanėliu išvežami į Sibirą.

Pilviškių stotyje Marijos vyra Jurgi atskyrė nuo šeimos - daugiau jie niekada nesusitiko.

Kelyje į ištrėmimo vietą, tarp Bijsko ir Ust Kano, Altais kalnuose, neišlaikė vargo ir šalčio, miršta sūnus Antanėlis. 1941m. lapkričio mén. jau tremtyje gimsta ketvirtas vaikelis. O 1942m. vasario mén. Marija sužinojo, kad Krasnojarsko kr. Rešiotų lageryje mirė jos vyras Jurgis Slavėnas.

1945m. Marija apkaltinama antisovietine agitacija, ir Gorno Altaisko teismas nuteisia ją 10-iai metų lagerio. Vaikai patenka į vaikų namus...

1947m. sunkiai pokario keliais sesuo Konstancija važiuoja tūkstančius kilometrų, suranda Marijos vaikus ir parsiveža juos į Lietuvą. Tik po dešimties metų vaikai sulaukia mamos. 1956m. M. Slavėnienė sugrižo į Lietuvą

bet paleido.

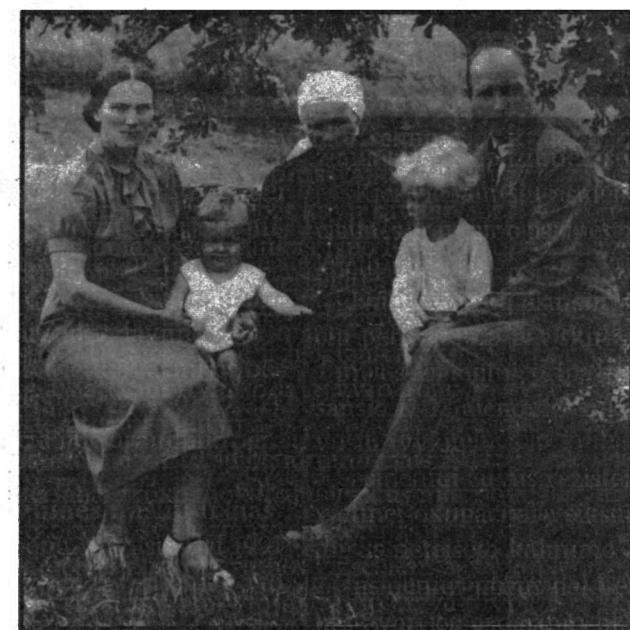
Naktį Navardėnuose įvyko susišaudymas. Rytą radę Albertą sužeistą bemięgant alksonoje ir sušaudę Sako, jis buvęs leitenantas (sl. Parkerinė Plunksna).

Telšių 6kl. gimnazistai 1944 kovo 8d.
Pirmas iš dešinės- Albertas Mikutavičius

Gegužės 30d.

Šiandien buvom ant Medvėgalio kalno. Grįžom vakare. Keletą kilometrų prieš Varnius atvažiavo mūsų parvežti. Važiuojant pro Vario kapukus mums parodė šiaudais kažką apdėtą. Tai buvo a.a. Albertas.

Pro memoria



jau palaužta sveikata.

Apsigyvenusi pas seserį Konstancią ir jos padedama, gavo namų ruošos mokytojos darbą Eržvilko vid. mokykloje. Bet "budri staliniečio akis" greitai pastebi, kad Marija lanko bažnyčią. Iš darbo ji netrukus atleidžiama.

1970m. Marija Slavėnienė apsigyveno Kaune. Kad ir būdama silpnos sveikatos, domisi visuomeniniu politiniu gyvenimu, džiaugsmingai sutinka Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimą, aukoja Nepriklausomybės fondui, Prisikėlimo bažnyčios ir Laisvės statulos atstymui.

1992m. miršta Klaipėdoje gyvenęs sūnus Eugenijus. O mama, senatvės ir negalios prispausta, negali net dalyvauti laidotuvėse. Taip ir iškeliaavo amžinybėn neaplankiusi sūnaus kapo.

Dienomis ir bemiegėmis naktimis žodžiais ir mintimis Marija nuolat skrisdavo į Ilguvą - ne tik dėl to, kad čia praėjo gražiausiai jos gyvenimo metai, bet ir todėl, kad ten, ant aukšto Nemuno kranto, po šimtamečiais klevais guli jos motina ir duktė.

Tebūnė Tau, miela mokytoja, lengva Lietuvos žemelė Te niekad neužželia takelis prie Tavo kapo.

Antanas VAICŪNAS

KRATA

Vakare grįžus iš darbo prie lagerio vartų darė "Šmoną" (krata). Krata ši kartą buvo paviršutiniška, nes, spaudžiant negailestingam Sibiro speigui, prižiūrėtojams nebuvvo noro ilgai su mumis terliotis. Brigadai priėjus prie jau atvertų vartų, vienas prižiūrėtojų kalinius skaičiavo po penkis, liepę atsegti viršutinius rūbus, paviršutiniškai braukė rankomis per šonus ir leido į "zoną". Taigi tą šaltą žiemos vakarą grižtančios iš darbo brigados prie vartų neužtrukdavo.

Pagaliau prie vartų prisiartino klipatų brigada, kuri tą dieną valė nuo siauruko geležinkelio sniegą. Krėsdamas vieną liečiuvį, senyvo amžiaus stambaus sudėjimo žmogų, prižiūrėtojas ant šlaunes kažką užčiuopė. "Kas čia?" Kalinys atsakė: "Kaulas". Prižiūrėtojas liepė tuo pat išmesti. "Kad negaliu, pilieti viršininkė - mano". Dabar jau krėtėjas tikrai supyko ir dar smarkiau užriko: "Greiciau išmesk" Suglumės kalinys dar kartą rusų kalba ėmė aiškinti, kad jis to kaulo išmesti tikrai negali. "Šmonas" sutriko, visi sustojome, kol vargšas kaulo savininkas šaltąje nuogai išsirengė ir irodė nepatikliam viršininkui, kad tai jo paties klubo kaulas. Tada šis, dar kartą aprekės nelaimingąjį, nuvarė į baraką.

Ko tik nepasitaiko lagerio gyvenime!

Vladas STILPA



1995m. vasaris

TREMINTINYS

Nr. 8 (149)

8



IVYKIAI IVYKIAI

Monsinjoras A.Svarinskas Skuode

SKUODAS. Vasario 18d. į šv.Trejybės bažnyčią susirinko daugė skuodiškių ir aplinkinių kaimų gyventojų. Atžygioavo ir Šauļių sąjungos nariai, Krašto apsaugos jaunų kareivelių padalinys. Tą dieną už mirusius tremtinius, politkalinius ir žuvusius partizanus meldėsi Ylakių bažnyčios klebonas kun. A.Jurgaitis.

Paskui prie altoriaus aukoti šv.Mišių išėjo visų lauktas svačias iš Vilniaus- monsinj. A.Svarinskas. Jis pasakė gražū, turinį gą pamokslą.

Po pamaldų Skuodo parapijos klebonas, dekanas kun. S.Anuzis padėkojo gerbiamam svečiui, kad jis rado laiko atvykti ir pasimelsti už Skuodo žemėje kovoju sius, kentė ju sius ir žuvusius miško brolius, politkalinius ir tremtinius ir pasveikino garbuji svečią sulaukus gražaus 70-ies metų jubiliejaus, o iš Kretingos ir Palangos atvykę choristai sugiedeojo "Ilgiausių metų..."

Po šv.Mišių pamaldą dalyviai susirinko bažnyčios šventoriuje. Čia gerbiamas svečias ir Ylakių bažnyčios kun. A.Jurgaitis pašventino paminklinį akmenį ir kryžių Antrojo pasaulinio karo aukų ir žuvusiu partizanu atminimui. Grojo šaulių pučiamujų orkestras, choristai ir visi susirinkusieji sugiedeojo Lietuvos himnų ir "Marija, Marija".

Paskui, skambant maršui, iškilmis dalyviai patraukė į muzikos mokyklą, kur įvyko susirinkimas, buvo parodyta meninė programa.

V.GIRDŽIŪNAS

KAUNAS. Vasario 12d. 12 val. Arkikatedroje bažilikoje šv.Mišias atnašavo vyriausiasis Lietuvos kariuomenės kapelionas monsinj. Alfonsas Svarinskas. Bažnyčioje po šv.Mišių monsinj. A.Svarinską 70-ies metų jubiliejaus proga sveikino Kauno m. meras A.Račkauskas, Kauno igulos viršininkas plk. Č.Bražiulis, Teritorinės gynybos komendantas kpt. P.Urbanavičius, Civilinės saugos daugiaprofilė rinktinė, Krašto apsaugos puskarininkų mokykla, VRM I pulkas, Šaulių ir Lietuvos politinių kalinių ir tremtinų sąjungos, Konservatorių, Krikščionių demokratų ir kitos dešiniosios partijos, visuomeninė organizacijų atstovai.

Iškimes baigėme Lietuvos himnų.

Dangira MALECKIENĖ



Prašome paliudyti apie rezistencinę veiklą norintį gauti rezistencijos dalyvių pažymas: Vytautas Galdikas, velykė Skuodo raj; Antanas Stasiukis, Ona Striškaitė-Šatkiene, Petras Prunskus, Leonas Braždžius, Jonas Varinskis, Leonas Jasinskas, Jurgis Kucinėnas, Ona Garbužienė, Jonas Kučinėnas, Malvina Morkvičienė, Juozas Klimskas, velykė Biržų raj; Julija Jurgelevičiutė, velykė Švenčionių raj; Juozas Jančiukas (po mirties), Juozas Dritys, velykė Lazdijų raj; Antanas Pečulia, velykė Širvintų raj; Albertas Petronis, velykė Anykščių-Palangos raj; Stasė Šeštokienė, velykė Druskininkų apyl; Antanina Gelažtūtė-Skradulienė, velykė Prienų raj.



Vasario 25d. Kaune įvyks rezistencijos 50-mečio minėjimas. 10 val. Igulos bažnyčioje bus aukoamos šv.Mišios už žuvusius Kauno, Garliavos, Veiverių, Zapyškio, Kazlų Rūdos apylinkių rezistencijos dalyvius ir išžudytas jų šeimą.

Po šv.Mišių Politinių kalinių ir tremtinų sąjungos salėje, Laisvės al.39, įvyks minėjimas.
Kviečiame dalyvauti.

Šventei "Leiskit į Tėvynę" artėjant

Birželio 17d. Panevėžyje įvyks Lietuvos politinių kalinių ir tremtinų dainų ir poezijos šventė "Leiskit į Tėvynę".

Kasmet švenčiame Birželio 14-ąją-Gedulą ir Vilties dieną, prisimindami



Algirdo KAIRIO nuotrauka Kėdainių tremtiniai šventėje "Leiskit į Tėvynę"

žiauriausius masinius trėmimus, sovietinio genocido pradžią Lietuvoje. Graudžios kankinių dainos, eileraščiai ir gedulu paženklinta trispalvė vėliau, o kartu ir laisvės vilčių prisiminimas- kodėl ir kaip prasidėjo pasipriešinimas baisiajam raudonajam terorui, masiniam žudymui.

Šiemet, saušio 21d., į Panevėžį suvažiavo dėl šventės pasitarti politinių kalinių ir tremtinų chorų vadovai, dirigentai. Reiklūs 24 dirgentai pakoregavo repertuarą, kai kurių dainų muzikos ir literatūrinius tekstu. Siekiant, kad ši tradicinė šventė žiūrovus praturtintų dainų

javirove, būtų profesionali.

Nutarta dainuoti L.Abariaus harmonizuotą "Leiskit į Tėvynę" variantą, kuris žinomas iš Pasaulio lietuvių dainų šventės. Vietoj Dž.Verdižio "Nabuko" "Vergų choro" nuspresta dainuoti B.Brazdžionio ir A.Paulavičiaus "Ypatingai". Pataisytas R.Vaičekonio harmonizuotos dainos "Sugrišiu aš" R.Preibytės Valiūnienės tekstas.

Panevėžio choras demonstravo dainų šventės repertuarą ir kartu paminėjo savo šešerių metų darbo sukaktį.

Mes, panevėžiečiai, stengiamės, kad šventė būtų graži ir įsimintina. Juolab kad Panevėžio miesto savivaldybė moraliai ir materialiai remia šią šventę.

Informacija bus teikiama "Tremtinio" laikraštyje arba tel.43942, Panevėžyje.

D.DIDŽGALVYTĖ

TREMINTINYS

Vyr. redaktorė Vanda Poderytė

1995m. vasario 24 d. Nr. 8 (149). SL289.

Mūsų adresas: Laisvės al. 39,

3000 Kaunas, tel. 209530

koresp.: Edmundas Simanaitis

lit. red.: Danutė Bartulienė, Irma Žukaitė

korekt.: Audronė Kaminskienė

tech. red.: Vesta Milerienė

Kaina 45ct

Maketavo Rasa Černevičiutė. Spausdino valst. "Aušros" spaustuvė, Vytauto pr.25, Kaunas. Ofsetinė spauda, 2 sp. lankai. Tiražas 6000. Užs. Nr. 3909

"Tremtinio" laikraštyje dažniausiai spausdinamos archyvinės nuotraukos, todėl spaustuvei dėl jų kokybės pretenzijų neturime